

BIULETYN

CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

Warszawa, dnia 20 sierpnia 1960 r.

Nr 9

SPIS TREŚCI:

Dział A

Poz. 96 —	wytyczne Prezydium i Komitetu Wykonawczego Centralnej Rady Związków Zawodowych z dnia 24 maja 1960 r. w sprawie zadań technicznej inspekcji pracy w zakresie kontroli przestrzegania ustawodawstwa pracy	Str. 182
-----------	--	----------

Dział B

" 97 —	ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. o utworzeniu Centralnego Urzędu Gospodarki Wodnej i przekształceniu urzędu Ministra Żeglugi i Gospodarki Wodnej w urząd Ministra Żeglugi (wyciąg)	" 183
" 98 —	ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. o przekształceniu Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury w Komitet Budownictwa, Urbanistyki i Architektury (wyciąg)	" 184
" 99 —	rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 1960 r. w sprawie postępowania w zakresie odwołań do rad nadzorczych oddziałów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	" 184
" 100 —	uchwała Nr 155 Rady Ministrów z dnia 6 maja 1960 r. zmieniająca uchwałę z dnia 5 lutego 1960 r. w sprawie zasad planowania, kontroli i korekty funduszu plac w państwowych przedsiębiorstwach budowlano-montażowych	" 186
" 101 —	uchwała Nr 177 Rady Ministrów z dnia 1 czerwca 1960 r. zmieniająca uchwałę Nr 141 Rady Ministrów z dnia 6 maja 1958 r. w sprawie ewidencji niektórych osób zatrudnionych w handlu	" 186
" 102 —	rozporządzenie Ministrów Szkolnictwa Wyższego, Zdrowia i Opieki Społecznej, Oświaty, Spraw Zagranicznych oraz Przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki z dnia 30 kwietnia 1960 r. w sprawie zasad odbywania studiów doktoranckich w szkołach wyższych, praw i obowiązków doktorantów oraz wysokości stypendiów dla doktorantów (wyciąg)	" 187
" 103 —	rozporządzenie Ministrów Szkolnictwa Wyższego, Zdrowia i Opieki Społecznej, Oświaty, Spraw Zagranicznych oraz Przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki z dnia 30 kwietnia 1960 r. w sprawie określenia warunków i trybu przyznawania stypendiów, udzielania płatnych urlopów oraz wysokości stypendiów dla osób, które pracują nad rozprawą doktorską bądź habilitacyjną w szkołach wyższych (wyciąg)	" 187
" 104 —	zarządzenie Ministra Oświaty z dnia 18 marca 1960 r. w sprawie przyznawania tytułu robotnika wykwalifikowanego	" 188
" 105 —	zarządzenie Ministra Oświaty z dnia 18 marca 1960 r. w sprawie przyznawania tytułu mistrza	" 192
" 106 —	zarządzenie Ministra Finansów z dnia 13 maja 1960 r. w sprawie zaniechania ustalania zobowiązań podatkowych w zakresie podatku od wynagrodzeń od dodatków spisowych	" 195
" 107 —	zarządzenie Przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów z dnia 6 maja 1960 r. zmieniające instrukcję z dnia 5 lutego 1960 r. w sprawie planowania, kontroli i korekty funduszu plac w państwowych przedsiębiorstwach budowlano-montażowych	" 198
" 108 —	zarządzenie Przewodniczącego Komitetu Drobnej Wytwórczości z dnia 10 maja 1960 r. w sprawie ustalenia wzoru umowy o pracę rzemiosła	" 199
" 109 —	pismo okólne Nr 85 Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 czerwca 1960 r. w sprawie niewypłacania wynagrodzenia za czas nie usprawiedliwionej nieobecności w pracy	" 200

D Z I A Ł A

96

W Y T Y C Z N E**PREZYDIUM I KOMITETU WYKONAWCZEGO CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW
ZAWODOWYCH**

z dnia 24 maja 1960 r.

**w sprawie zadań technicznej inspekcji pracy w zakresie kontroli przestrzegania ustawodawstwa
pracy.**

Jednym z podstawowych zadań instancji i organów ruchu zawodowego jest kontrola przestrzegania przez administrację ustawodawstwa pracy.

Liczne jeszcze naruszenia tego ustawodawstwa wskazują na potrzebę wzmocnienia i usprawnienia nadzoru związków zawodowych w tej dziedzinie.

Na podstawie uchwały V Plenum CRZZ z dnia 24 kwietnia 1959 r. w sprawie polepszenia warunków ochrony pracy w zakładach oraz uchwały Prezydium CRZZ z dnia 26 stycznia 1960 r. w sprawie dalszego wzmocnienia i rozwoju działalności terenowych komisji związków zawodowych ustala się, co następuje:

1. Techniczni inspektorzy pracy powinni być stopniowo włączeni do wykonywania zadań stojących przed całym ruchem zawodowym w zakresie nadzoru nad przestrzeganiem ustawodawstwa pracy. W związku z tym techniczny inspektor pracy, przeprowadzając wizytację zakładu pracy, powinien poza zbadaniem warunków bezpieczeństwa i higieny pracy przeprowadzić także kontrolę przestrzegania przez zakład pracy przepisów prawa pracy, dotyczących:
  - a) stosunku pracy,
  - b) czasu pracy,
  - c) urlopów,
  - d) ochrony pracy młodocianych i kobiet.
 Przy wykonywaniu tej kontroli techniczny inspektor pracy powinien współdziałać z radą zakładową i społeczną inspekcją pracy.
2. W sprawach należących do właściwości technicznego inspektora pracy na podstawie dekretu z dnia 10 listopada 1954 r. o przejęciu przez związki zawodowe zadań w dziedzinie wykonywania ustaw o ochronie, bezpieczeństwie i higienie pracy oraz sprawowania inspekcji pracy, a także ustawy z dnia 2 lipca 1958 r. o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy — techniczny inspektor pracy stosuje dotychczasowy tryb postępowania.
3. Techniczny inspektor pracy bierze udział w rozpatrywaniu przez prezydium zarządu okręgowego związku zawodowego wniosków o udzielanie zezwoleń na pracę w godzinach nadliczbowych, zatwierdzanie regulaminów pracy i przesunięcie pracownic ciężarnych do prac dla nich dogodniejszych.

W szczególności techniczni inspektorzy pracy powinni analizować i opiniować wnioski dotyczące powyższych zagadnień. Wydawanie decyzji w poruszanych kwestiach należy do właściwości prezydium zarządu okręgu.

4. Wykonywanie zadań w dziedzinie nadzoru nad przestrzeganiem ustawodawstwa pracy przez technicznych inspektorów pracy nie powinno w zasadniczy sposób ograniczyć ich działalności wizytacyjnej w zakresie kontroli warunków bezpieczeństwa i higieny pracy.
5. Przy wykonywaniu swoich zadań techniczni inspektorzy pracy — zgodnie z ich ustawowym obowiązkiem — powinni instruować społecznych inspektorów pracy, udzielać im wszechstronnej pomocy oraz nadzorować ich działalność w zakresie kontroli przestrzegania przepisów o bhp, czasie pracy, urlopach, ochronie pracy kobiet i młodocianych. Pomoc okazywana przez techniczną inspekcję pracy społecznym inspektorom pracy powinna prowadzić do wzmocnienia ich działalności kontrolnej w zakresie:
  - a) przestrzegania przez zakłady pracy przepisów zapewniających 8-godzinny dzień pracy i stosowanie pracy nadliczbowej tylko w przypadkach przez ustawę przewidzianych i za zezwoleniem zarządu okręgowego;
  - b) przestrzegania przepisów o urlopach wypoczynkowych; w szczególności społeczna inspekcja pracy winna zwracać uwagę, aby urlopy były udzielane zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz z planami urlopów uzgadnianymi z radą zakładową, a wynagrodzenie za urlopy było wypłacane w terminach i w wysokości przewidzianej obowiązującym prawem oraz postanowieniami układów zbiorowych pracy;
  - c) przestrzegania przepisów o pracy kobiet, a zwłaszcza dotyczących zakazu zatrudniania przy robotach wzbudionych, specjalnych wymagań w zakresie warunków higieny pracy (np. dotyczących pomieszczenia higieny osobistej), a także przepisów dotyczących ochrony macierzyństwa oraz przywilejów związanych z posiadaniem i wychowywaniem dzieci;
  - d) przestrzegania przepisów ustawy o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych

- przez zakłady pracy oraz o wstępnym stażu pracy, a zwłaszcza dotyczących:
- warunków dopuszczalności i celów zatrudniania młodocianych,
  - planów zatrudniania młodocianych,
  - szkolenia i doskonalenia zawodowego (nauka zawodu, przyuczanie do określonej pracy, wstępny staż pracy),
  - doksztalcenia zawodowego i ogólnego,
  - robót wzbronionych.
  - badań lekarskich wstępnych i okresowych,
  - czasu pracy i czasu odpoczynku,
  - urlopów wypoczynkowych,
  - prawidłowości wynagradzania.
6. Techniczni inspektorzy pracy powinni także zwracać uwagę na to, aby działalność zakładowej komisji ochrony pracy — zgodnie z jej statutowym obowiązkiem — obejmowała również społeczną kontrolę przestrzegania przepisów o czasie pracy, urloпах oraz o ochronie pracy młodocianych i kobiet.
7. Techniczni inspektorzy pracy powinni czuwać, aby kontrolna działalność zakładowego aktywów ochrony pracy — społecznych inspektorów pracy i komisji ochrony pracy — w zakresie ustawodawstwa ochronnego pracy była systematyczna i odbywała się w ramach planów kwartalnych, zatwierdzonych przez rady zakładowe, które ponadto winny co najmniej raz na kwartał rozpatrywać składane przez społeczną inspekcję pracy sprawozdania z jej działalności i dopilnować, aby zakładowy aktyw ochrony pracy kontrolował wykonanie zarządzeń wydanych przez techniczną inspekcję i powiadamiał radę zakładową o wszelkiej zwłoce w wykonywaniu tych zarządzeń.
8. Stwierdzone przez technicznego inspektora pracy naruszenia ustawodawstwa pracy powinny być ujęte w protokole powizytacyjnym, którego jeden egzemplarz otrzymuje rada zakładowa, a jeden — zarząd okręgowy związku zawodowego.
9. Ustalenia zawarte w protokole stanowią winny dla zarządu okręgowego związku zawodowego podstawę do:
- a) interwencji w zakładzie pracy lub jednostce nadrzędnej o spowodowanie usunięcia stwierdzonych uchybień, albo
  - b) wystąpienia do kolegium karno-administracyjnego z wnioskiem o ukaranie osób winnych naruszenia ustawodawstwa pracy.
10. Główny Inspektorat Ochrony Pracy Centralnej Rady Związków Zawodowych zapewni zwiększoną pomoc dla technicznej inspekcji pracy przy wykonywaniu przez nią zadań w zakresie kontroli nad przestrzeganiem ustawodawstwa pracy. W szczególności Główny Inspektorat Ochrony Pracy winien organizować szkolenie i instruktaż społecznej i technicznej inspekcji pracy, zapewnić odpowiednie publikacje dla użytku inspekcji pracy, ustalać zasady postępowania w kwestiach wątpliwych itp.
- Przy podejmowaniu przez Centralną Radę Związków Zawodowych decyzji w sprawach należących do zakresu działania technicznej inspekcji pracy należy do projektów decyzji opracowywanych przez zainteresowane zespoły dołączyć opinię Głównego Inspektoratu Ochrony Pracy. Dotyczy to zwłaszcza projektów aktów prawnych i wyjaśnień z zakresu ustawodawstwa pracy.
11. Zobowiązuje się Główny Inspektorat Ochrony Pracy do opracowania szczegółowej instrukcji dotyczącej sposobu wykonywania przez technicznych inspektorów pracy nadzoru nad przestrzeganiem ustawodawstwa pracy.
12. Wytyczne niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1960 r.

D Z I A Ł A

97

U S T A W A

z dnia 14 czerwca 1960 r.

o utworzeniu Centralnego Urzędu Gospodarki Wodnej i przekształceniu urzędu Ministra Żeglugi i Gospodarki Wodnej w urząd Ministra Żeglugi.

(Dziennik Ustaw z dnia 22 czerwca 1960 r. Nr 29, poz. 163)

(Wyciąg)

Art. 1. 1. Tworzy się Centralny Urząd Gospodarki Wodnej, zwany dalej Urzędem.

2. Urząd jest centralnym organem administracji państwowej w zakresie gospodarki wodnej i podlega Prezesowi Rady Ministrów.

Art. 6. 1. Urząd Ministra Żeglugi i Gospodarki Wodnej utworzony ustawą z dnia 28 maja 1957 r. o utworzeniu urzędu Ministra Żeglugi i Gospo-

darki Wodnej (Dz. U. Nr 31, poz. 130) przekształca się w urząd Ministra Żeglugi.

Art. 8. Pracownicy Ministerstwa Żeglugi i Gospodarki Wodnej zatrudnieni w dziale gospodarki wodnej przechodzą do pracy w Urzędzie.

Art. 10. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1960 r.

Przewodniczący Rady Państwa: A Zawadzki
Sekretarz Rady Państwa: J. Horodecki

98

U S T A W A

z dnia 14 czerwca 1960 r.

o przekształceniu Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury w Komitet Budownictwa, Urbanistyki i Architektury.

(Dziennik Ustaw z dnia 22 czerwca 1960 r. Nr 29, poz. 164)

(Wyciąg)

Art. 1. 1. Komitet do Spraw Urbanistyki i Architektury, utworzony na podstawie ustawy z dnia 30 grudnia 1950 r. o organizacji władz i instytucji w dziedzinie budownictwa (Dz. U. Nr 58, poz. 523 z późniejszymi zmianami), przekształca się w Komitet Budownictwa, Urbanistyki i Architektury, zwany w dalszym ciągu Komitetem.

2. Komitet jest organem kolegialnym i działa przy Radzie Ministrów.

3. Komitet jest naczelnym organem administracji państwowej w zakresie swojego działania.

Art. 8. Pracownicy Ministerstwa Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych oraz innych ministerstw i urzędów centralnych wykonujących dotychczas zadania przekazane niniejszą ustawą do zakresu działania Komitetu — przechodzą do pracy w Komitecie.

Art. 10. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: A Zawadzki
Sekretarz Rady Państwa: J. Horodecki

99

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 27 kwietnia 1960 r.

w sprawie postępowania w zakresie odwołań do rad nadzorczych oddziałów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

(Dziennik Ustaw z dnia 14 czerwca 1960 r. Nr 28, poz. 158)

Na podstawie art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 13 kwietnia 1960 r. o utworzeniu Komitetu Pracy i Płac oraz o zmianach właściwości w dziedzinie ubezpieczeń społecznych, rent, zaopatrzeń i opieki społecznej (Dz. U. Nr 20, poz. 119) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rady nadzorcze oddziałów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, zwane dalej „radami“, rozstrzygają odwołania od decyzji oddziałów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, zwanego dalej „Zakładem“, w sprawach:

- 1) świadczeń z ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa;
- 2) świadczeń z ubezpieczenia rodzinnego;
- 3) objęcia ubezpieczeniem i wymiaru składek;
- 4) rent i zaopatrzeń z wyjątkiem decyzji określających inwalidztwo i zaliczających do grup inwalidów.

§ 2. 1. Odwołanie do rady składa się w oddziale Zakładu, który wydał decyzję. Odwołanie może być złożone na piśmie, ustnie do protokołu albo przesłane pocztą.

2. Odwołanie powinno zawierać imię, nazwisko i adres zainteresowanego, określenie żądania, oznaczenie decyzji, która jest przedmiotem odwołania oraz podpis zainteresowanego lub jego ustawowego przedstawiciela albo upoważnionej przez nich innej osoby. Osoba upoważniona podpisuje odwołanie swoim imieniem i nazwiskiem, podając

swoje miejsce zamieszkania i zaznaczając, że podpisuje odwołanie z upoważnienia zainteresowanego lub jego ustawowego przedstawiciela.

3. Do odwołania mogą być dołączone dodatkowe dowody uzasadniające żądanie. W odwołaniu można również wnosić o przesłuchanie świadków, podając ich imiona, nazwiska i adresy oraz okoliczności, na które każdy ze świadków ma być przesłuchany.

§ 3. 1. Termin do wniesienia odwołania, licząc od dnia następnego po doręczeniu decyzji, wynosi:

- 1) w sprawach rent i zaopatrzeń — dwa miesiące;
- 2) w sprawach pozostałych — jeden miesiąc.

2. Za dzień wniesienia odwołania uważa się dzień złożenia go na piśmie lub ustnie do protokołu w oddziale Zakładu albo dzień nadania na pocztę.

3. W razie uchybienia terminu należy termin przywrócić na prośbę zainteresowanego wniesioną w ciągu miesiąca od dnia ustania przyczyny uchybienia, jeżeli zainteresowany uprawdopodobni przeszkodę wniesienia odwołania w terminie. O przywróceniu terminu postanawia ostatecznie przewodniczący rady.

§ 4. 1. Odwołanie wraz z aktami sprawy zostaje przekazane radzie w ciągu siedmiu dni od daty wniesienia odwołania.

2. Oddział Zakładu może, jeżeli uzna to za wskazane, dołączyć swoje wyjaśnienie co do zarzutów podniesionych w odwołaniu.

§ 5. Do rozstrzygnięcia odwołań rady powołują zespoły, z których każdy składa się z pięciu członków rady. Dla rozstrzygnięcia odwołania konieczna jest obecność co najmniej trzech członków zespołu, w tym dwóch spośród członków rady powołanych przez właściwe instancje związków zawodowych.

§ 6. 1. Wyłączeniu od udziału w rozstrzygnięciu odwołania podlega członek zespołu, który sam jest zainteresowanym albo jest małżonkiem, krewnym lub powinowatym zainteresowanego, albo jest z zainteresowanym związany stosunkiem przysposobienia, opieki lub kurateli, albo pozostaje w zależności służbowej od zainteresowanego.

2. Na wniosek zainteresowanego przewodniczący rady może wyłączyć od udziału w rozstrzygnięciu odwołania członka zespołu, jeżeli jego osobisty stosunek do sprawy wywołuje uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności.

§ 7. 1. O terminie rozprawy zawiadamia się co najmniej na 14 dni przed tym zainteresowanego, jego ustawowego przedstawiciela lub ustanowionego pełnomocnika oraz oddział Zakładu.

2. W miarę potrzeby wzywa się na rozprawę świadków wskazanych w odwołaniu.

3. Niestawienie się osób wezwanych na rozprawę nie wstrzymuje rozpatrzenia sprawy. Jeżeli jednak przewodniczący zespołu uzna, że stawiennictwo tych osób jest wskazane, może odroczyć rozprawę.

4. Zainteresowany, jego ustawowy przedstawiciel oraz pełnomocnik mogą w ciągu trzech dni przed rozprawą przeglądać akta sprawy.

§ 8. 1. W rozprawie może brać udział zainteresowany, jego ustawowy przedstawiciel oraz pełnomocnik. W rozprawie bierze udział również przedstawiciel oddziału Zakładu.

2. Za pełnomocnika uważa się przedstawiciela zakładu pracy, rady zakładowej lub związku zawodowego, do którego zainteresowany należy lub ostatnio należał, jeżeli działa za zgodą zainteresowanego.

3. Pełnomocnikiem może być ustanowiona każda osoba fizyczna nie ograniczona w zdolności do czynności prawnych.

4. Pełnomocnictwo powinno być udzielone na piśmie lub do protokołu.

§ 9. Rozprawę prowadzi przewodniczący zespołu. Rozprawa jest jawna. Na rozprawie osoby wezwane oraz przedstawiciel oddziału Zakładu udzielają wyjaśnień i składają wnioski.

§ 10. 1. Z przebiegu każdej rozprawy sporządza się protokół, który powinien zawierać:

- 1) imię i nazwisko każdego z członków zespołu oraz protokolanta,
- 2) imię, nazwisko i adres zainteresowanego,

3) żądania, wyjaśnienia, wnioski i zeznania osób wezwanych na rozprawę.

2. Protokół rozprawy podpisuje przewodniczący zespołu i protokolant.

§ 11. 1. Zespół rozstrzyga odwołanie na podstawie przepisów prawa po rozważeniu materiału znajdującego się w aktach sprawy i zebranego na rozprawie.

2. Orzeczenie zapada większością głosów członków zespołu po naradzie niejawnej. W braku większości przeważa zdanie przewodniczącego zespołu. Osoby biorące udział w naradzie obowiązują zachowanie tajemnicy.

3. Po ukończeniu głosowania sporządza się na piśmie sentencję orzeczenia, którą podpisują wszyscy członkowie zespołu biorący udział w naradzie.

4. Przegłosowany członek zespołu może w ciągu trzech dni złożyć na piśmie przewodniczącemu zespołu swoje zdanie odrębne z uzasadnieniem; zdanie to dołącza się do akt.

5. Po skończonej naradzie przewodniczący zespołu ogłasza ustnie orzeczenie wraz z uzasadnieniem, a w sprawach rent i zaopatrzeń poucza również o prawie skargi do sądu ubezpieczeń społecznych.

§ 12. 1. Orzeczenie powinno zawierać:

- 1) oznaczenie rady oraz składu osobowego zespołu,
- 2) datę rozprawy i oznaczenie zainteresowanego,
- 3) treść orzeczenia oraz jego uzasadnienie obejmujące przedstawienie stanu faktycznego sprawy, wskazanie dowodów przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia oraz określenie podstawy prawnej orzeczenia,
- 4) w sprawach rent i zaopatrzeń pouczenie o przysługującym prawie wniesienia skargi do sądu ubezpieczeń społecznych, a w innych sprawach pouczenie, że orzeczenie jest ostateczne,
- 5) podpis przewodniczącego zespołu.

2. Wypis orzeczenia wraz z uzasadnieniem doręcza się zainteresowanemu, jego ustawowemu przedstawicielowi lub pełnomocnikowi oraz oddziałowi Zakładu w ciągu 14 dni od dnia rozprawy.

§ 13. 1. W razie gdy dyrektor oddziału Zakładu składa wniosek do rady nadzorczej Zakładu o zmianę orzeczenia rady nadzorczej oddziału, zawiadamia o tym równocześnie tę radę oraz zainteresowanego.

2. Wniosek może być złożony tylko w ciągu 7 dni od dnia doręczenia oddziałowi orzeczenia rady.

3. Złożenie wniosku powoduje wstrzymanie wykonania orzeczenia rady.

4. Rada nadzorcza Zakładu wydaje orzeczenie na podstawie akt sprawy w ciągu 30 dni od dnia złożenia wniosku, zmieniając orzeczenie rady nadzorczej oddziału Zakładu lub pozostawiając wniosek dyrektora oddziału Zakładu bez uwzględnienia.

5. Do postępowania przed radą nadzorczą Zakładu stosuje się odpowiednio przepisy § 5, 10, 11 ust. 1—4 i § 12.

§ 14. Orzeczenia rad nadzorczych (§ 12 i 13 ust. 4) podlegają wykonaniu najpóźniej do 14 dni od dnia ich doręczenia.

§ 15. Do zwrotu kosztów przejazdu utraconego zarobku, strawnego i kosztów noclegu osobom,

których stawiennictwo na rozprawę uznano za obowiązkowe, stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu w sprawach o świadczenia rentowe.

§ 16. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, a w sprawach rent i zaopatrzeń (§ 1 pkt 4) z dniem 1 stycznia 1961 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

100

UCHWAŁA Nr 155 RADY MINISTRÓW

z dnia 6 maja 1960 r.

zmieniająca uchwałę z dnia 5 lutego 1960 r. w sprawie zasad planowania, kontroli i korekty funduszu płać w państwowych przedsiębiorstwach budowlano-montażowych.

(*Monitor Polski z dnia 19 maja 1960 r. Nr 42, poz. 203*)

§ 1. W uchwale nr 52 Rady Ministrów z dnia 5 lutego 1960 r. w sprawie zasad planowania, kontroli i korekty funduszu płać w państwowych przedsiębiorstwach budowlano-montażowych (*Monitor Polski Nr 18, poz. 90*) po § 4 dodaje się nowy § 4a w brzmieniu:

„§ 4a. Na wniosek zainteresowanego ministra (kierownika urzędu centralnego) Przewodniczący Komisji Planowania przy Radzie

Ministrów w porozumieniu z Ministrem Finansów może rozciągnąć w drodze zarządzenia przepisy niniejszej uchwały na inne przedsiębiorstwa państwowe zaliczone do działu budownictwa.“

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1960 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

101

UCHWAŁA Nr 177 RADY MINISTRÓW

z dnia 1 czerwca 1960 r.

zmieniająca uchwałę nr 141 Rady Ministrów z dnia 6 maja 1958 r. w sprawie ewidencji niektórych osób zatrudnionych w handlu.

(*Monitor Polski z dnia 11 czerwca 1960 r. Nr 48, poz. 225*)

§ 1. W uchwale nr 141 Rady Ministrów z dnia 6 maja 1958 r. w sprawie ewidencji niektórych osób zatrudnionych w handlu (*Monitor Polski Nr 42, poz. 240*) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 1 ust. 1 dodaje się nowe zdanie w brzmieniu:

„Karty kwalifikacyjne należy założyć również dla osób, z którymi zawarto umowę zlecenia, agencyjną lub o akwizycję, jeżeli osobom tym powierzone zostało mienie.“;

2) dotychczasową treść § 2 oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Oprócz pracowników, o których mowa w ust. 1, centralnym rejestrem należy objąć osoby, z którymi bez wypowiedzenia rozwiązano z ich winy umowę zlecenia, agencyjną lub o akwizycję na skutek powstających niedoborów lub dokonanych nadużyć. W piśmie zawiadamiającym o rozwiązaniu umowy powinna być podana przyczyna rozwiązania umowy.“;

3) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. W razie rozwiązania umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy agencyjnej lub o akwizycję z osobami wymienionymi w § 1 w sposób określony w § 2, zakład pracy wysyła ich karty kwalifikacyjne do centralnego rejestru.“;

4) § 6 otrzymuje brzmienie:

„§ 6. Karta kwalifikacyjna ulega usunięciu z centralnego rejestru i zniszczeniu po upływie 10 lat od daty rozwiązania umowy.“;

5) w § 7:

a) w ust. 1 dodaje się na końcu wyrazy „oraz dla osób, z którymi zawarto umowy zlecenia, agencyjne i o akwizycję.“;

b) w ust. 2 dodaje się w końcu wyrazy „oraz osoby, z którymi zawarto umowy zlecenia, agencyjne i o akwizycję“.

§ 2. Wykonanie uchwały porucza się zainteresowanym ministrom.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

102

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW SZKOLNICTWA WYŻSZEGO, ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ, OŚWIATY, SPRAW ZAGRANICZNYCH ORAZ PRZEWODNICZĄCEGO GŁÓWNEGO KOMITETU KULTURY FIZYCZNEJ I TURYSTYKI

z dnia 30 kwietnia 1960 r.

w sprawie zasad odbywania studiów doktoranckich w szkołach wyższych, praw i obowiązków doktorantów oraz wysokości stypendiów dla doktorantów.

(Dziennik Ustaw z dnia 14 czerwca 1960 r. Nr 28, poz. 159)

(Wyciąg)

Na podstawie art. 48 ust. 4 i art. 81 ust. 2 ustawy z dnia 5 listopada 1958 r. o szkołach wyższych (Dz. U. Nr 68, poz. 336) zarządza się, co następuje:

§ 9. Pomocniczy pracownik nauki szkoły wyższej przyjęty na studia doktoranckie otrzymuje, na okres studiów urlop bezpłatny.

§ 11. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Szkolnictwa Wyższego: *H. Golański*
Minister Zdrowia i Opieki Społecznej: *R. Barański*

Minister Oświaty: *W. Tułodziecki*

Minister Spraw Zagranicznych: *A. Rapacki*
Przewodniczący Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki: *Wł. Reczek*

103

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW SZKOLNICTWA WYŻSZEGO, ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ, OŚWIATY, SPRAW ZAGRANICZNYCH ORAZ PRZEWODNICZĄCEGO GŁÓWNEGO KOMITETU KULTURY FIZYCZNEJ I TURYSTYKI

z dnia 30 kwietnia 1960 r.

w sprawie określenia warunków i trybu przyznawania stypendiów, udzielania płatnych urlopów oraz wysokości stypendiów dla osób, które pracują nad rozprawą doktorską bądź habilitacyjną w szkołach wyższych.

(Dziennik Ustaw z dnia 14 czerwca 1960 r. Nr 28, poz. 160)

(Wyciąg)

Na podstawie art. 81 ust. 2 i art. 83 ust. 3 ustawy z dnia 5 listopada 1958 r. o szkołach wyższych (Dz. U. Nr 68, poz. 336) zarządza się, co następuje:

§ 7. 1. W okresie pobierania stypendium doktoranckiego lub habilitacyjnego osoba będąca pracownikiem nauczającym w szkole wyższej nie może wykonywać żadnych dodatkowych zajęć zarobkowych.

2. W okresie pobierania stypendium doktoranckiego lub habilitacyjnego osoba nie będąca pracownikiem nauczającym w szkole wyższej może wykonywać płatne zajęcia zarobkowe w wymiarze nie przekraczającym jednego etatu. Warunkiem przyznania stypendium jest złożenie odpowiedniego pisemnego zobowiązania.

§ 8. 1. W celu umożliwienia zakończenia rozprawy doktorskiej lub habilitacyjnej pracownikom nauczającym w szkole wyższej mogą być przyznawane w szczególności uzasadnionych przypadkach płatne urlopy.

2. Pracownikom określonym w ust. 1, którzy nie pobierają stypendium, płatny urlop może być przyznany na okres do 1 roku.

3. Pracownikom określonym w ust. 1, którzy pobierają stypendium, płatny urlop może być przyznany na okres do 6 miesięcy.

4. Pracownik, który otrzymał urlop w pełnym wymiarze określonym w ust. 2 lub 3, nie może na dalszy okres uzyskać zwolnienia od zajęć dydaktycznych i organizacyjnych na podstawie przepisu § 9. W razie wykorzystania płatnego urlopu w wymiarze mniejszym od określonego w ust. 2 lub 3 pracownikowi można przyznać zwolnienie od zajęć dydaktycznych i organizacyjnych przy odpowiednim zmniejszeniu okresu zwolnienia od tych zajęć.

§ 9. 1. Dla ułatwienia zakończenia rozprawy doktorskiej lub habilitacyjnej pracownikom nauczającym w szkole wyższej może być udzielone zwolnienie od zajęć dydaktycznych i organizacyjnych w granicach połowy obowiązującego wymiaru zajęć.

2. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1, może być udzielone na okres do 1 roku. W przypadkach uzasadnionych zwolnienie może być przedłużone na okres dalszy, nie dłuższy niż 6 miesięcy.

§ 10. Płatnego urlopu (§ 8) i zwolnienia od zajęć dydaktycznych i organizacyjnych (§ 9) udziela rektor na prośbę osoby zainteresowanej na pod-

stawie opinii promotora, kierownika katedry i rady właściwego wydziału.

§ 11. Pracownik nauczający w szkole wyższej, któremu udzielony został płatny urlop (§ 8), nie może wykonywać w okresie urlopu żadnych zajęć zleconych w szkole wyższej, jak również zajęć zarobkowych poza szkołą wyższą.

§ 12. Pracownik nauczający w szkole wyższej, który korzysta z płatnego urlopu (§ 8), pobiera w czasie urlopu uposażenie zasadnicze wraz ze wszystkimi dodatkami związanymi z zajmowanym stanowiskiem. Pracownik zachowuje uprawnienia do dodatku za pracę w warunkach szczególnie szkodliwych dla zdrowia lub uciążliwych, jeżeli w okresie płatnego urlopu prowadzi pracę naukową w tych samych warunkach.

§ 15. 1. W razie zaniedbywania pracy związanej z uzyskaniem stopnia naukowego lub podję-

cia niezgodnych z przepisami rozporządzenia zajęć zarobkowych — stypendium doktoranckie lub habilitacyjne może być cofnięte przez ministra na wniosek rektora powzięty na podstawie opinii rady wydziału.

2. Płatny urlop (§ 8) bądź zwolnienie od zajęć dydaktycznych i organizacyjnych (§ 9) może być cofnięte z przyczyn wymienionych w ust. 1 przez rektora na wniosek rady wydziału.

§ 16. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Szkolnictwa Wyższego: *H. Golański*

Minister Zdrowia i Opieki Społecznej: *R. Barański*

Minister Oświaty: *W. Tułodziecki*

Minister Spraw Zagranicznych: *A. Rapacki*

Przewodniczący Głównego Komitetu Kultury

Fizycznej i Turystyki: *Wł. Reczek*

104

ZARZĄDZENIE MINISTRA OŚWIATY

z dnia 18 marca 1960 r.

w sprawie przyznawania tytułu robotnika wykwalifikowanego.

(*Monitor Polski z dnia 23 maja 1960 r. Nr 43, poz. 209*)

Na podstawie § 4 ust. 1 uchwały nr 367 Rady Ministrów z dnia 21 sierpnia 1959 r. w sprawie przyznawania robotnikom tytułów kwalifikacyjnych (*Monitor Polski Nr 76, poz. 402*) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Tytuł robotnika wykwalifikowanego przyznają państwowe komisje egzaminacyjne, zwane dalej „komisjami“, powoływane przez kuratorów okręgów szkolnych przy:

- 1) większych zakładach pracy,
- 2) szkołach zawodowych,
- 3) kuratoriach okręgów szkolnych.

2. Komisje powoływane są dla poszczególnych zawodów lub dla grup zawodów pokrewnych.

§ 2. 1. Kurator okręgu szkolnego powołuje komisję przy większym zakładzie pracy na wniosek tego zakładu, jeżeli do egzaminu na tytuł robotnika wykwalifikowanego zgłoszonych jest co najmniej 15 kandydatów z tego zakładu pracy z jednego zawodu lub z kilku zawodów pokrewnych.

2. Kurator okręgu szkolnego powołuje komisję, o której mowa w ust. 1, przez nadanie działającej w zakładzie pracy komisji kwalifikacyjnej do określania kwalifikacji i kategorii zaszerzegowania osobistego robotników — uprawnień komisji pod warunkiem, że przewodniczący, zastępca przewodniczącego i członkowie posiadają kwalifikacje określone w § 7.

§ 3. 1. Kurator okręgu szkolnego powołuje komisję przy szkole zawodowej dla kandydatów z zakładów pracy, jeżeli przy zakładach tych nie zostały powołane komisje albo jeżeli osoby wchodzące w skład komisji działających przy tych zakładach nie posiadają kwalifikacji w zakresie zawodu, w którym kandydat ubiega się o tytuł robotnika wykwalifikowanego.

2. Szkoła zawodowa, przy której ma być powołana komisja, powinna odpowiadać co do kierunku szkolenia zawodom i specjalnościom kandydatów do egzaminu, jak również powinna mieć odpowiednie warsztaty szkoleniowe oraz kadre nauczycielską, z której można skompletować skład komisji.

§ 4. 1. Kurator okręgu szkolnego powołuje komisję przy kuratorium okręgu szkolnego, jeżeli brak warunków do zorganizowania komisji przy zakładach pracy lub przy szkołach zawodowych.

2. Komisja, o której mowa w ust. 1, może działać w siedzibie kuratorium lub poza siedzibą kuratorium, może też organizować egzaminacyjne sesje wyjazdowe.

§ 5. Jeżeli przy zakładach pracy i przy szkołach zawodowych danego okręgu, jak również przy kuratorium okręgu szkolnego nie można zorganizować komisji dla niektórych zawodów lub dla niektórych grup zawodów pokrewnych ze względu na małą liczbę kandydatów, brak odpowiednich warsztatów szkoleniowych lub odpowiednich kandydatów na członków komisji — kuratorium okręgu szkolnego wskazuje kandydatom ubiegającym się o tytuł robotnika wykwalifikowanego te kuratoria okręgów szkolnych, w których zorganizowane są komisje dla danego zawodu.

§ 6. 1. Komisja składa się z przewodniczącego, zastępcy przewodniczącego i członków komisji. Skład komisji może być bieżąco uzupełniany lub zmieniany w zależności od potrzeb.

2. Komisja przeprowadza egzaminy w kompletach egzaminacyjnych. Komplet składa się:

- 1) z przewodniczącego kompletu, którym może być przewodniczący komisji, zastępca przewodniczącego komisji albo wyznaczony przez

przewodniczącego członka komisji, jeśli posiada kwalifikacje przewidziane w § 7 ust. 1,

2) z dwóch lub trzech członków komisji — egzaminatorów tak dobranych, aby skład kompletu egzaminacyjnego zapewniał właściwy poziom i przebieg egzaminu.

3. Do składu komisji przy szkołach zawodowych i przy kuratoriach okręgów szkolnych powinni być powoływani zarówno nauczyciele, jak i fachowcy nienauczyciele odpowiadający warunkom określonym w § 7.

4. Do komisji kurator okręgu szkolnego może delegować swego przedstawiciela. Do komisji przy większym zakładzie pracy kurator okręgu szkolnego powinien delegować swego przedstawiciela. Przedstawicielowi kuratora przysługują uprawnienia członka komisji.

5. Do komisji wojewódzka komisja związków zawodowych może delegować ze swego ramienia przedstawiciela odpowiedniego branżowo zarządu okręgu związku zawodowego lub — w braku takiego zarządu na danym terenie — przedstawiciela rady zakładowej zakładu pracy odpowiadającego branżowo danej komisji. Delegatowi wojewódzkiej komisji związków zawodowych przysługują uprawnienia członka komisji.

6. W komisji dla zawodów wymagających kwalifikacji artystycznych co najmniej jedna osoba spośród wchodzących w skład komisji powinna posiadać kwalifikacje plastyczne w zakresie danego zawodu.

§ 7. 1. Przewodniczącym komisji i jego zastępcą powinna być osoba posiadająca:

- 1) wyższe wykształcenie techniczne i co najmniej 3-letnią praktykę zawodową lub
- 2) średnie wykształcenie techniczne i co najmniej 5-letnią praktykę zawodową albo
- 3) dyplom mistrzowski i co najmniej 10-letnią praktykę zawodową.

2. Członkami komisji powinny być osoby posiadające wyższe lub średnie wykształcenie techniczne albo dyplom mistrzowski i co najmniej 3-letnią praktykę zawodową.

3. Wykształcenie techniczne, dyplomy mistrzowskie oraz praktyka zawodowa przewodniczącego, jego zastępcy i członków komisji powinny odpowiadać co do kierunku i specjalności zawodowej zawodom osób egzaminowanych.

4. Jeżeli w danym zawodzie brak osób z odpowiednim wykształceniem technicznym lub mistrzów z dyplomami mistrzowskimi, kurator okręgu szkolnego może powołać do składu komisji osoby ze zbliżonymi co do kierunku i specjalności wykształceniem, dyplomem mistrzowskim oraz praktyką zawodową.

§ 8. 1. Przewodniczącym i członkiem kompletu egzaminacyjnego nie może być małżonek kandydata do egzaminu, jego krewny lub powinowaty w linii prostej bez ograniczenia, a w linii bocznej aż do stopnia między dziećmi rodzeństwa, jak również osoba związana z kandydatem z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli. Poza tym i w innych uzasadnionych przypadkach może na-

stąpić wyłączenie przewodniczącego lub członka z kompletu egzaminacyjnego.

2. Decyzję w sprawie wyłączenia przewodniczącego z kompletu egzaminacyjnego podejmuje kurator okręgu szkolnego, a w sprawie wyłączenia pozostałych członków — przewodniczący komisji.

§ 9. Członkowie komisji są obowiązani do przestrzegania tajemnicy przebiegu prac komisji.

§ 10. 1. Podanie o dopuszczenie do egzaminu w celu uzyskania tytułu wykwalifikowanego robotnika w określonym zawodzie wnosi się do kuratorium okręgu szkolnego właściwego ze względu na miejsce pracy kandydata, a jeśli nie jest on zatrudniony — ze względu na miejsce jego zamieszkania.

2. Do podania należy dołączyć:

- 1) własnoręcznie napisany życiorys,
- 2) świadectwo urodzenia,
- 3) zaświadczenie o miejscu zamieszkania,
- 4) 2 poświadczone fotografie,
- 5) zaświadczenie stwierdzające przepracowanie w zawodzie okresu równego łącznemu okresowi trwania nauki zawodu w zakładzie pracy i wstępnego stażu pracy przewidzianego dla danego zawodu,
- 6) posiadane świadectwa szkolne,
- 7) dowód uiszczenia opłaty egzaminacyjnej.

3. Jeżeli komisja egzaminacyjna ma być zorganizowana w ośrodku szkoleniowym, w którym przebywają kandydaci do egzaminu zamieszkali w innych miejscowościach, podania o dopuszczenie do egzaminu mogą być składane do kuratorium okręgu szkolnego właściwego ze względu na położenie ośrodka.

§ 11. 1. O dopuszczeniu do egzaminu decyduje kurator okręgu szkolnego opierając się na przedstawionych dokumentach oraz stosownie do wymagań kwalifikacyjnych ustalonych przez właściwego ministra.

2. Podania kandydatów dopuszczonych do egzaminu kurator przesyła do przewodniczącego odpowiedniej komisji egzaminacyjnej w celu przeprowadzenia egzaminu.

3. W razie niedopuszczenia do egzaminu, kandydatowi zwraca się złożone dokumenty oraz opłatę egzaminacyjną.

§ 12. Opłata za egzamin wynosi 200 zł. Kurator okręgu szkolnego może z uzasadnionych powodów zwolnić kandydata na jego wniosek od opłaty za egzamin całkowicie lub częściowo.

§ 13. Termin, miejsce przeprowadzenia egzaminów oraz skład kompletu egzaminacyjnego spośród członków komisji powołanych przez kuratora okręgu szkolnego wyznacza przewodniczący komisji.

§ 14. O terminie i miejscu egzaminu przewodniczący komisji zawiadamia kandydatów do egzaminu, członków komisji, kuratora okręgu szkolnego oraz wojewódzką komisję związków zawodowych co najmniej na 14 dni przed egzaminem.

§ 15. Egzamin mający na celu przyznanie tytułu robotnika wykwalifikowanego w określonym

zawodzie składa się z dwóch części: egzaminu praktycznego i egzaminu teoretycznego.

§ 16. 1. Egzamin praktyczny polega na samodzielnym wykonaniu zadania lub przedmiotu wyznaczonego przez komisję w terminie przez nią określonym. Zadanie to lub przedmiot powinny być tak dobrane, aby na podstawie wykonanej pracy można było stwierdzić, czy kandydat potrafi samodzielnie wykonywać prace wymagane od robotnika wykwalifikowanego oraz czy posiada dostateczną znajomość metod pracy, rysunku, obliczeń, organizacji stanowiska pracy, umiejętność posługiwania się maszynami i narzędziami — zgodnie z wymaganiami kwalifikacyjnymi ustalonymi dla danego zawodu przez właściwego ministra. Egzamin praktyczny nie może trwać dłużej niż 16 godzin w ciągu dwóch kolejnych dni.

2. Nadzór nad wykonaniem pracy sprawuje członek (członkowie) komisji wyznaczony przez przewodniczącego. Po wykonaniu przez egzaminowanego pracy członek (członkowie) komisji sprawujący nadzór nad jej wykonaniem odnotowuje w karcie egzaminacyjnej czas, w jakim praca została wykonana, oraz stopień samodzielności zdającego. Oceny egzaminu praktycznego dokonuje komisja. Jeżeli wykonana praca nie pozwala na stwierdzenie dostatecznych umiejętności praktycznych zdającego, komisja może zarządzić wykonanie dodatkowej pracy próbnej w obecności komisji. Czas wykonania tej pracy nie może być dłuższy niż 2 godziny.

3. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu teoretycznego jest co najmniej dostateczna ocena z egzaminu praktycznego.

§ 17. Egzamin teoretyczny składa się z egzaminu pisemnego i ustnego. Obejmuje on sprawdzenie wiadomości z technologii zawodu, maszynoznawstwa, materiałoznawstwa, rysunku zawodowego, organizacji zakładu pracy, bezpieczeństwa i higieny pracy — zgodnie z wymaganiami ustalonymi dla danego zawodu przez właściwego ministra — oraz z nauki o Polsce i świecie współczesnym i podstawowych przepisów prawa pracy w zakresie programu ustalonego przez Ministerstwo Oświaty. Osoby zatrudnione w zakładach spółdzielczych powinny ponadto wykazać się znajomością podstawowych zasad spółdzielczości.

§ 18. Egzamin pisemny nie powinien trwać dłużej niż dwie godziny. Egzamin ustny kandydata nie powinien trwać dłużej niż 2 godziny, przy czym w trakcie egzaminu należy co pół godziny wprowadzać krótkie przerwy.

§ 19. Z przebiegu egzaminu sporządza się protokół.

§ 20. Warunkiem złożenia egzaminu z wynikiem pomyślnym jest uzyskanie przez zdającego oceny co najmniej dostatecznej z każdej części egzaminu (§ 15). O wyniku egzaminu decyduje komisja większością głosów przy obecności co najmniej przewodniczącego i 2 członków kompletu egzaminacyjnego. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego. Wynik egzaminu ogłasza kandydatowi przewodniczący komisji.

§ 21. Przyznanie tytułu robotnika wykwalifikowanego w określonym zawodzie stwierdza świad-

ectwo wystawione według wzoru stanowiącego załącznik do zarządzenia.

§ 22. W razie niepomyślnego wyniku egzaminu przewodniczący komisji podaje kandydatowi termin, po którego upływie może się on poddać ponownemu egzaminowi. Termin ten nie może być krótszy niż 3 miesiące. Przy ponownym składaniu egzaminu komisja może zaliczyć kandydatowi poprzedni egzamin praktyczny, jeżeli złożył go z wynikiem co najmniej dobrym.

§ 23. Wykonane na egzaminie przedmioty mogą przejść za zwrotem kosztów na własność egzaminowanego lub też stać się własnością szkoły albo zakładu pracy, w którym przeprowadzono egzamin praktyczny, jeżeli były wykonane z surowców przydzielonych przez szkołę lub zakład pracy.

§ 24. 1. Osoby, które w myśl § 5 ust. 1 uchwały nr 367 Rady Ministrów z dnia 21 sierpnia 1959 r. w sprawie przyznawania robotnikom tytułów kwalifikacyjnych (Monitor Polski Nr 76, poz. 402) mają prawo otrzymać tytuł robotnika wykwalifikowanego bez składania egzaminu, składają podania o przyznanie tego tytułu do kuratorium okręgu szkolnego właściwego ze względu na miejsce pracy, a jeśli nie są zatrudnione — ze względu na miejsce swego zamieszkania.

2. Do podania należy dołączyć następujące dokumenty:

- 1) w stosunku do osób, które ukończyły szkołę zawodową:
  - a) świadectwo urodzenia,
  - b) własnoręcznie napisany życiorys,
  - c) świadectwo ukończenia szkoły zawodowej,
  - d) zaświadczenia odbycia stażu pracy na stanowisku robotnika i złożenia egzaminu w zakresie tego stażu,
  - e) 2 poświadczone fotografie,
  - f) dowód uiszczenia opłaty w wysokości 30 zł,
- 2) w stosunku do osób, które odbyły naukę zawodu w zakładach pracy:
  - a) świadectwo urodzenia,
  - b) własnoręcznie napisany życiorys,
  - c) zaświadczenia odbycia nauki zawodu w zakładzie pracy i złożenia egzaminu w zakresie tej nauki,
  - d) świadectwo ukończenia nauki doksztalającej,
  - e) zaświadczenia odbycia stażu pracy i złożenia egzaminu w zakresie tego stażu,
  - f) 2 poświadczone fotografie,
  - g) dowód uiszczenia opłaty w wysokości 30 zł.

3. Kurator okręgu szkolnego wyznacza komisję, która ma wydać zainteresowanemu świadectwo przyznające tytuł robotnika wykwalifikowanego w określonym zawodzie. Wyznaczona komisja egzaminacyjna wydaje świadectwo po sprawdzeniu spełnienia przez kandydata warunków określonych w § 5 ust. 1 uchwały nr 367 Rady Ministrów z dnia 21 sierpnia 1959 r. w sprawie przyznawania robotnikom tytułów kwalifikacyjnych.

§ 25. Z przebiegu posiedzenia komisji egzaminacyjnej sporządza się protokół.

§ 26. Świadcstwo przyznające tytuł robotnika wykwalifikowanego w określonym zawodzie podpisują przewodniczący i członkowie komisji egzaminacyjnej oraz delegat kuratora okręgu szkolnego, jeżeli był do komisji delegowany. Świadcstwo zaopatruje się w pieczęć kuratorium okręgu szkolnego.

§ 27. 1. Przewodniczącemu, zastępcy przewodniczącego i członkom komisji oraz kandydatom ubiegającym się o tytuł robotnika wykwalifikowanego przysługuje prawo wniesienia sprzeciwu przeciwko uchwałom komisji. Sprzeciw powinien być zgłoszony do kuratora okręgu szkolnego w ciągu 7 dni od powzięcia uchwały i załatwiony przez niego w ciągu dalszych 30 dni.

2. Świadcstwo przyznające tytuł robotnika wykwalifikowanego nie może być wydane przed rozstrzygnięciem sprzeciwu przez kuratora okręgu szkolnego (ust. 1).

§ 28. Niezależnie od przypadków przewidzianych w § 27 ust. 1 kurator okręgu szkolnego może w trybie nadzoru z uzasadnionych przyczyn uchylić uchwałę komisji i zarządzić ponowne rozpatrzenie sprawy w tym samym lub zmienionym składzie komisji.

§ 29. W ciągu 7 dni po zakończeniu wszystkich czynności sesji egzaminacyjnej przewodniczący komisji przesyła kuratorium okręgu szkolnego sprawozdanie z działalności komisji oraz wszystkie akta komisji.

§ 30. Kuratorium okręgu szkolnego obowiązane jest prowadzić rejestr wydanych świadectw robotnika wykwalifikowanego w określonym zawodzie oraz przechowywać akta komisji egzaminacyjnych.

§ 31. Wydatki związane z działalnością komisji pokrywane są z budżetu Państwa.

§ 32. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Oświaty: *W. Tułodziecki*

Załącznik do zarządzenia Ministra Oświaty z dnia 18 marca 1960 r. (poz. 209).

Fotografia 37x52 mm
bez nakrycia głowy
na jasnym tle

Ś W I A D E C T W O

Ob. .... urodzon..... dnia ..... 19... r.
w ..... powiat .....

decyzją Państwowej Komisji Egzaminacyjnej powołanej przez Kuratora Okręgu Szkolnego .....

..... w..... pismem z dnia..... nr.....

otrzymał..... na podstawie §..... uchwały nr 367 Rady Ministrów z dnia 21 sierpnia 1959 r

w sprawie przyznawania robotnikom tytułów kwalifikacyjnych (Monitor Polski Nr 76, poz. 402)

tytuł robotnika wykwalifikowanego

w zawodzie.....

....., dnia..... 19..... r.
(miejscowość)

Nr rejestru.....

Członkowie
Państwowej Komisji Egzaminacyjnej

Przewodniczący
Państwowej Komisji Egzaminacyjnej

.....
.....
.....

.....

Pieczęć
kuratorium okręgu szkolnego

ZARZĄDZENIE MINISTRA OŚWIATY

z dnia 18 marca 1960 r.

w sprawie przyznawania tytułu mistrza.

(Monitor Polski z dnia 23 maja 1960 r. Nr 43, poz. 210)

Na podstawie § 4 ust. 1 uchwały nr 367 Rady Ministrów z dnia 21 sierpnia 1959 r. w sprawie przyznawania robotnikom tytułów kwalifikacyjnych (Monitor Polski Nr 76, poz. 402) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Tytuł mistrza przyznają państwowe komisje egzaminacyjne, zwane dalej „komisjami”, powoływane przez kuratorów okręgów szkolnych przy:

- 1) większych zakładach pracy,
- 2) szkołach zawodowych,
- 3) kuratoriach okręgów szkolnych.

2. Komisje powoływane są dla poszczególnych zawodów lub dla grup zawodów pokrewnych.

§ 2. 1. Kurator okręgu szkolnego powołuje komisję przy większym zakładzie pracy na wniosek tego zakładu, jeżeli do egzaminu na tytuł mistrza zgłoszonych jest co najmniej 10 kandydatów z tego zakładu pracy z jednego zawodu lub z kilku zawodów pokrewnych.

2. Kurator okręgu szkolnego powołuje komisję, o której mowa w ust. 1, przez nadanie działającej w zakładzie pracy komisji kwalifikacyjnej do określania kwalifikacji i kategorii zaszerzgowania osobistego robotników uprawnień komisji pod warunkiem, że przewodniczący, zastępca przewodniczącego i członkowie posiadają kwalifikacje określone w § 7.

§ 3. 1. Kurator okręgu szkolnego powołuje komisję przy szkole zawodowej dla kandydatów z zakładów pracy, jeżeli przy zakładach tych nie zostały powołane komisje albo jeżeli osoby wchodzące w skład komisji działających przy tych zakładach nie posiadają kwalifikacji w zakresie zawodu, w którym kandydat ubiega się o tytuł mistrza.

2. Szkoła zawodowa, przy której ma być powołana komisja, powinna odpowiadać co do kierunku szkolenia zawodom i specjalnościom kandydatów do egzaminu, jak również powinna mieć odpowiednie warsztaty szkoleniowe oraz kadrę nauczycielską, z której można skompletować skład komisji.

§ 4. 1. Kurator okręgu szkolnego powołuje komisję przy kuratorium okręgu szkolnego, jeżeli brak warunków do zorganizowania komisji przy zakładach pracy lub przy szkołach zawodowych.

2. Komisja, o której mowa w ust. 1, może działać w siedzibie kuratorium lub poza siedzibą kuratorium, może też organizować egzaminacyjne sesje wyjazdowe.

§ 5. Jeżeli przy zakładach pracy i przy szkołach zawodowych danego okręgu, jak również przy kuratorium okręgu szkolnego nie można zorganizować komisji dla niektórych zawodów lub dla niektórych grup zawodów pokrewnych ze względu na małą liczbę kandydatów, brak odpowiednich

warsztatów szkoleniowych lub odpowiednich kandydatów na członków komisji, kuratorium okręgu szkolnego wskazuje kandydatom ubiegającym się o tytuł mistrza te kuratoria okręgów szkolnych, w których zorganizowane są komisje dla danego zawodu.

§ 6. 1. Komisja składa się z przewodniczącego, zastępcy przewodniczącego i członków komisji. Skład komisji może być bieżąco uzupełniany lub zmieniany w zależności od potrzeb.

2. Komisja przeprowadza egzaminy w kompletach egzaminacyjnych. Komplet składa się:

- 1) z przewodniczącego kompletu, którym może być przewodniczący komisji, zastępca przewodniczącego komisji albo wyznaczony przez przewodniczącego członek komisji, jeśli posiada kwalifikacje przewidziane w § 7 ust. 1,
- 2) z dwóch lub trzech członków komisji tak dobranych, aby skład kompletu egzaminacyjnego zapewniał właściwy poziom i przebieg egzaminu.

3. Do składu komisji przy szkołach zawodowych i przy kuratoriach okręgów szkolnych powinni być powoływani zarówno nauczyciele, jak i fachowcy nienauczyciele odpowiadający warunkom określonym w § 7.

4. Do komisji kurator okręgu szkolnego może delegować swego przedstawiciela. Do komisji przy większym zakładzie pracy kurator okręgu szkolnego powinien delegować swego przedstawiciela. Przedstawicielowi kuratora przysługują uprawnienia członka komisji.

5. Do komisji wojewódzka komisja związków zawodowych może delegować ze swego ramienia przedstawiciela odpowiedniego branżowo zarządu okręgu związku zawodowego lub — w braku takiego zarządu na danym terenie — przedstawiciela rady zakładowej zakładu odpowiadającego branżowo danej komisji. Delegatowi wojewódzkiej komisji związków zawodowych przysługują uprawnienia członka komisji.

6. W komisji dla zawodów wymagających kwalifikacji artystycznych co najmniej jedna osoba spośród wchodzących w skład komisji powinna posiadać kwalifikacje plastyczne w zakresie danego zawodu.

§ 7. 1. Przewodniczącym komisji, zastępcą przewodniczącego oraz członkami komisji powinny być osoby posiadające wyższe lub średnie wykształcenie techniczne albo dyplom mistrzowski i co najmniej 10-letnią praktykę zawodową.

2. Wykształcenie techniczne, dyplomy mistrzowskie oraz praktyka zawodowa przewodniczącego, jego zastępcy i członków komisji powinny odpowiadać co do kierunku i specjalności zawodowej zawodom osób egzaminowanych.

3. Jeżeli w danym zawodzie brak osób z odpowiednim wykształceniem technicznym lub mistrzów z dyplomami mistrzowskimi, kurator okręgu szkolnego może powołać do składu komisji osoby ze zbliżonymi co do kierunku i specjalności wykształceniem, dyplomem mistrzowskim oraz praktyką zawodową.

§ 8. 1. Przewodniczącym i członkiem kompletu egzaminacyjnego nie może być małżonek kandydata do egzaminu, jego krewny lub powinowaty w linii prostej bez ograniczenia, a w linii bocznej aż do stopnia między dziećmi rodzeństwa, jak również osoba związana z kandydatem z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli. Poza tym i w innych uzasadnionych przypadkach może nastąpić wyłączenie przewodniczącego lub członka z kompletu egzaminacyjnego.

2. Decyzję w sprawie wyłączenia przewodniczącego z kompletu egzaminacyjnego podejmuje kurator okręgu szkolnego, a w sprawie wyłączenia członków — przewodniczący komisji.

§ 9. Członkowie komisji są zobowiązani do przestrzegania tajności przebiegu prac komisji.

§ 10. 1. Podanie o dopuszczenie do egzaminu w celu uzyskania tytułu mistrza w określonym zawodzie wnosi się do kuratorium okręgu szkolnego właściwego ze względu na miejsce pracy kandydata, a jeśli nie jest on zatrudniony — ze względu na miejsce jego zamieszkania.

2. Do podania należy dołączyć:

- 1) własnoręcznie napisany życiorys,
- 2) świadectwo urodzenia,
- 3) zaświadczenie o miejscu zamieszkania,
- 4) 2 poświadczone fotografie,
- 5) a) świadectwo robotnika wykwalifikowanego określonego zawodu lub świadectwo czeladnicze określonego zawodu oraz zaświadczenie o przepracowaniu w danym zawodzie co najmniej 3 lat po uzyskaniu tytułu robotnika wykwalifikowanego lub świadectwa czeladniczego albo
- b) zaświadczenie stwierdzające przepracowanie w danym zawodzie okresu równego łącznemu okresowi trwania nauki zawodu i wstępnego stażu pracy przewidzianego dla danego zawodu, a ponadto dalszej, co najmniej 3-letniej pracy w danym zawodzie,
- 6) posiadane świadectwa szkolne,
- 7) dowód uiszczenia opłaty egzaminacyjnej.

3. Jeżeli komisja egzaminacyjna ma być zorganizowana w ośrodku szkoleniowym, w którym przebywają kandydaci do egzaminu zamieszkali w innych miejscowościach, podania o dopuszczenie do egzaminu mogą być składane do kuratorium okręgu szkolnego właściwego ze względu na położenie ośrodka.

§ 11. 1. O dopuszczeniu do egzaminu decyduje kurator okręgu szkolnego opierając się na przedstawionych dokumentach oraz stosownie do wymagań kwalifikacyjnych ustalonych przez właściwego ministra.

2. Podania kandydatów dopuszczonych do egzaminu kurator przesyła do przewodniczącego odpowiedzialnej komisji egzaminacyjnej w celu przeprowadzenia egzaminu.

3. W razie niedopuszczenia do egzaminu kandydatowi zwraca się złożone dokumenty oraz opłatę egzaminacyjną.

§ 12. Opłata za egzamin wynosi zł 300. Kurator okręgu szkolnego może z uzasadnionych powodów zwolnić kandydata na jego wniosek od opłaty za egzamin całkowicie lub częściowo.

§ 13. Termin, miejsce przeprowadzenia egzaminów oraz skład kompletu egzaminacyjnego spośród członków komisji powołanych przez kuratora okręgu szkolnego wyznacza przewodniczący komisji.

§ 14. O terminie i miejscu egzaminu przewodniczący komisji powinien zawiadomić kandydatów do egzaminu, członków komisji, kuratora okręgu szkolnego oraz wojewódzką komisję związków zawodowych co najmniej na 14 dni przed egzaminem.

§ 15. Egzamin mający na celu przyznanie tytułu mistrza w określonym zawodzie składa się z dwóch części: egzaminu praktycznego i egzaminu teoretycznego.

§ 16. 1. Egzamin praktyczny polega na samodzielnym zaprojektowaniu i wykonaniu określonego zadania lub przedmiotu wyznaczonego przez komisję. Zadanie to lub przedmiot powinny być tak dobrane, aby na podstawie wykonanej pracy można było stwierdzić, czy kandydat potrafi samodzielnie projektować, wykonywać i organizować trudne prace wchodzące w zakres danego zawodu oraz czy posiada dostateczną znajomość metod pracy, rysunków, obliczeń technicznych i kalkulacji kosztów, organizacji stanowisk pracy oraz umiejętność stosowania właściwych surowców, doboru i posługiwania się w sposób racjonalny maszynami, narzędziami i urządzeniami stosowanymi w danym zawodzie, organizowania zespołów roboczych i kierowania nimi — zgodnie z wymaganiami kwalifikacyjnymi ustalonymi dla mistrzów w danym zawodzie przez właściwych ministrów. Egzamin praktyczny nie może trwać dłużej niż 24 godziny w ciągu trzech kolejnych dni.

2. Nadzór nad wykonaniem pracy sprawuje członek (członkowie) komisji wyznaczony przez przewodniczącego. Po wykonaniu przez egzaminowanego pracy członek (członkowie) komisji sprawujący nadzór nad jej wykonaniem odnotowuje w karcie egzaminacyjnej czas, w jakim praca została wykonana, oraz stopień samodzielności zdającego. Oceny egzaminu praktycznego dokonuje komisja. Jeżeli wykonana praca nie pozwala na stwierdzenie dostatecznych umiejętności zdającego, komisja może zarządzić wykonanie dodatkowej pracy próbnej w obecności komisji. Czas wykonania tej pracy nie może być dłuższy niż 3 godziny.

3. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu teoretycznego jest co najmniej dostateczna ocena z egzaminu praktycznego.

§ 17. Egzamin teoretyczny składa się z egzaminu pisemnego i ustnego. W toku egzaminu teoretycznego kandydat powinien wykazać, że posiada zgodnie z wymaganiami kwalifikacyjnymi ustalonymi dla danego zawodu przez właściwych ministrów:

- 1) znajomość maszyn, narzędzi i urządzeń używanych w zawodzie,
- 2) znajomość materiałów i umiejętność doboru ich do określonych wyrobów,
- 3) znajomość procesów technologicznych i umiejętność projektowania ich łącznie z koniecznym oprzyrządowaniem,
- 4) znajomość czytania i wykonywania rysunków warsztatowych,
- 5) umiejętność organizowania oddziału lub oddziału produkcyjnego, miejsca pracy oraz znajomość dokumentacji warsztatowej,
- 6) znajomość przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów przeciwpożarowych, umiejętność udzielania pomocy w nagłych wypadkach,
- 7) umiejętność przeprowadzenia kalkulacji typowych prac wykonywanych w zawodzie oraz znajomość podstawowych zasad organizacji i ekonomiki przedsiębiorstwa.

Ponadto egzaminowany powinien posiadać znajomość podstaw psychologii, zasad dydaktyki, podstawowych przepisów prawa pracy i zagadnień z nauki o Polsce i świecie współczesnym — w zakresie ustalonym przez Ministerstwo Oświaty. Osoby zatrudnione w zakładach spółdzielczych powinny ponadto wykazać się posiadaniem podstawowych wiadomości o spółdzielczości oraz znajomością statutu i organizacji przedsiębiorstwa, w którym pracują.

§ 18. Egzamin pisemny nie powinien trwać dłużej niż 3 godziny. Egzamin ustny kandydata nie powinien trwać dłużej niż 3 godziny, przy czym w trakcie egzaminu należy co pół godziny wprowadzać krótkie przerwy.

§ 19. Z przebiegu egzaminu sporządza się protokół.

§ 20. Warunkiem złożenia egzaminu z wynikiem pomyślnym jest uzyskanie przez zdającego oceny co najmniej dostatecznej z każdej części egzaminu (§ 15). O wyniku egzaminu decyduje komisja większością głosów przy obecności co najmniej przewodniczącego i 2 członków kompletu egzaminacyjnego. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego. Wynik egzaminu ogłasza kandydatowi przewodniczący komisji.

§ 21. Przyznanie tytułu mistrza w określonym zawodzie stwierdza dyplom wystawiony według wzoru stanowiącego załącznik do zarządzenia.

§ 22. W razie niepomyślnego wyniku egzaminu przewodniczący komisji podaje kandydatowi termin, po którego upływie może się on poddać ponownemu egzaminowi. Termin ten nie może być krótszy niż 3 miesiące. Przy ponownym składaniu egzaminu komisja może zaliczyć kandydatowi poprzedni egzamin praktyczny, jeżeli złożył go z wynikiem co najmniej dobrym.

§ 23. Wykonane na egzaminie przedmioty mogą przejść za zwrotem kosztów na własność egzaminowanego lub też stają się własnością szkoły albo zakładu pracy, w którym przeprowadzono egzamin praktyczny, jeżeli były wykonane z surowców przydzielonych przez szkołę lub zakład pracy.

§ 24. 1. Osoby, które w myśl § 6 uchwały na 367 Rady Ministrów z dnia 21 sierpnia 1959 r. w sprawie przyznawania robotnikom tytułów kwalifikacyjnych (Monitor Polski Nr 76, poz. 402) mają prawo otrzymać tytuł mistrza określonego zawodu bez składania egzaminu, wnoszą podanie o przyznanie tego tytułu do kuratorium okręgu szkolnego właściwego ze względu na miejsce pracy, a jeśli nie są zatrudnione — ze względu na miejsce swego zamieszkania.

2. Do podania powinny być dołączone:

- 1) świadectwo urodzenia,
- 2) własnoręcznie napisany życiorys,
- 3) świadectwo ukończenia szkoły mistrzów,
- 4) 2 poświadczony fotografie,
- 5) dowód uiszczenia opłaty w wysokości 30 zł.

3. Kurator okręgu szkolnego wyznacza komisję, która ma wydać zainteresowanemu dyplom przyznający tytuł mistrza w określonym zawodzie. Wyznaczona komisja egzaminacyjna wydaje dyplom po sprawdzeniu spełnienia przez kandydata warunków określonych w § 6 uchwały nr 367 Rady Ministrów z dnia 21 sierpnia 1959 r. w sprawie przyznawania robotnikom tytułów kwalifikacyjnych.

§ 25. Z przebiegu posiedzenia komisji sporządza się protokół.

§ 26. Dyplom przyznający tytuł mistrza w określonym zawodzie podpisują przewodniczący i członkowie komisji egzaminacyjnej oraz delegat kuratora okręgu szkolnego, jeżeli był do komisji delegowany. Dyplom zaopatruje się w pieczęć kuratorium okręgu szkolnego.

§ 27. 1. Przewodniczącemu, zastępcy przewodniczącego i członkom komisji oraz kandydatom ubiegającym się o tytuł mistrza przysługuje prawo wniesienia sprzeciwu przeciwko uchwałom komisji. Sprzeciw powinien być zgłoszony do kuratora okręgu szkolnego w ciągu 7 dni od powzięcia uchwały i załatwiony przez niego w ciągu dalszych 30 dni.

2. Dyplom przyznający tytuł mistrza nie może być wydany przed rozstrzygnięciem sprzeciwu przez kuratora okręgu szkolnego (ust. 1).

§ 28. Niezależnie od przypadków przewidzianych w § 27 ust. 1 kurator okręgu szkolnego może w trybie nadzoru z uzasadnionych przyczyn uchylić uchwałę komisji i zarządzić ponowne rozpatrzenie sprawy w tym samym lub zmienionym składzie komisji.

§ 29. W ciągu 7 dni po zakończeniu wszystkich czynności sesji egzaminacyjnej przewodniczący komisji przesyła kuratorium okręgu szkolnego sprawozdanie z działalności komisji oraz wszystkie akta komisji.

§ 30. Kuratorium okręgu szkolnego obowiązane jest prowadzić rejestr wydanych świadectw mistrza w określonym zawodzie oraz przechowywać akta komisji egzaminacyjnej.

§ 31. Wydatki związane z działalnością komisji pokrywane są z budżetu Państwa.

§ 32. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Załącznik do zarządzenia Ministra
Oświaty z dnia 18 marca 1960 r.,
(poz. 210).

Fotografia 37 × 52 mm
bez nakrycia głowy
na jasnym tle

D Y P L O M

Ob, ... urodzon... dnia ..... 19.....r,
w ..... powiat..... decyzją Państwowej Komisji
Egzaminacyjnej powołanej przez Kuratora Okręgu Szkolnego .....
pismem z dnia ..... nr ..... otrzymał... na podstawie § ..... uchwały
nr 367 Rady Ministrów z dnia 21 sierpnia 1959 r, w sprawie przyznawania robotnikom tytułów
kwalifikacyjnych (Monitor Polski Nr 76, poz. 402)

tytuł mistrza

w zawodzie.....

..... dnia ..... 19..... r,

.....
(miejscowość)

Nr rejestru .....

Członkowie
Państwowej Komisji Egzaminacyjnej

Przewodniczący
Państwowej Komisji Egzaminacyjnej

Pieczęć
kuratorium okręgu szkolnego

106

ZARZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 13 maja 1960 r.

w sprawie zaniechania ustalania zobowiązań podatkowych w zakresie podatku od wynagrodzeń od
dodatków spisowych.

(Monitor Polski z dnia 25 maja 1960 r. Nr 44, poz. 214)

Na podstawie art. 3 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1950 r. o zobowiązaniach podatkowych (Dz. U. z 1950 r. Nr 49, poz. 452 i z 1959 r. Nr 11, poz. 61) zarządza się, co następuje:

§ 1. Zarządza się zaniechanie ustalania zobowiązań podatkowych w zakresie podatku od wynagrodzeń od dodatków spisowych wypłacanych pracownikom prezydiów rad narodowych na pod-

stawie § 18 uchwały nr 92 Rady Ministrów z dnia 18 marca 1960 r. w sprawie przygotowań do przeprowadzenia spisu powszechnego 1960 r. (Monitor Polski Nr 33, poz. 163).

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 kwietnia 1960 r.

Minister Finansów: w z. J. Kole

ZARZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO KOMISJI PLANOWANIA PRZY RADZIE MINISTRÓW

z dnia 6 maja 1960 r.

zmieniające instrukcję z dnia 5 lutego 1960 r. w sprawie planowania, kontroli i korekty funduszu plac w państwowych przedsiębiorstwach budowlano-montażowych.

(Monitor Polski z dnia 30 maja 1960 r. Nr 45, poz. 218)

W wykonaniu § 2 uchwały nr 52 Rady Ministrów z dnia 5 lutego 1960 r. w sprawie zasad planowania, kontroli i korekty funduszu plac w państwowych przedsiębiorstwach budowlano-montażowych (Monitor Polski Nr 18, poz. 90) zarządza się, co następuje:

§ 1. W instrukcji Przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów z dnia 5 lute-

go 1960 r. w sprawie planowania, kontroli i korekty funduszu plac w państwowych przedsiębiorstwach budowlano-montażowych (Monitor Polski Nr 21, poz. 105) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w § 13 ust. 1 skreśla się pkt 2;
- 2) załącznik do instrukcji otrzymuje brzmienie następujące:

„Załącznik do Instrukcji Przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów z dnia 5 lutego 1960 r. (poz. 105),

PRZEDSIĘBIORSTWA BUDOWLANO - MONTAŻOWE, DLA KTÓRYCH DOPUSZCZA SIĘ MOŻLIWOŚĆ BANKOWEJ KOREKTY PLANOWANEGO FUNDUSZU PLAC

	Współ- czynnik korekty		Współ- czynnik korekty
<i>I. Ministerstwo Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych.</i>		Rađomiu, Krakowie, Łodzi, Poznaniu, Warszawie, Rzeszowie, Bielsku, Katowicach, Gliwicach i Wrocławiu	1,0
1. Przedsiębiorstwa Geologiczno-Inżynierskie Budownictwa	0,8	<i>II. Zarząd Budownictwa Terenowego.</i>	
2. Przedsiębiorstwa Montażu Elektrowni i Urządzeń Przemysłowych „Energomontaż“	1,0	16. Przedsiębiorstwa robót instalacyjnych	1,0
3. Przedsiębiorstwa Montażu Elektrycznego „Elektrobudowa“	1,0	17. Przedsiębiorstwa transportowe i sprzętowe:	
4. Przedsiębiorstwa Montażu Aparatury Pomiarowej i Automatyki „Energ-Aparatura“	1,0	a) dla usług transportowych i sprzętowych	0,8
5. Przedsiębiorstwo Robót Termoizolacyjnych „Termoizolacja“	0,7	b) dla usług przeładunkowych	1,0
6. Przedsiębiorstwo Montażu Urządzeń Kotłowych, Chemicznych i Zbiorników „Mostostal“	1,0	<i>III. Ministerstwo Górnictwa i Energetyki.</i>	
7. Przedsiębiorstwo Montażu Urządzeń Chłodniczych i Chemicznych „Mostostal“	1,0	18. Zjednoczenie Budownictwa Górniczego:	
8. Przedsiębiorstwo Urządzeń Wentylacyjnych „Klimat“	1,0	a) Przedsiębiorstwa Robót Górniczych	1,1
9. Zarząd Budowy Pieców Przemysłowych	0,7	b) Przedsiębiorstwa Transportu i Sprzętu Budownictwa Górniczego	0,6
10. Przedsiębiorstwa Robót Elewacyjnych Budownictwa	0,9	19. Przedsiębiorstwo Montażowe Urządzeń Górniczych Przemysłu Węglowego	1,0
11. Przedsiębiorstwa Konstrukcji Stalowych i Urządzeń Przemysłowych „Mostostal“	1,0	20. Przedsiębiorstwo Montażu Urządzeń Elektrycznych Przemysłu Węglowego	1,0
12. Przedsiębiorstwa „Instalacje Przemysłowe“	1,0	21. Przedsiębiorstwo Energo-Montażowe Przemysłu Węglowego	1,0
13. Przedsiębiorstwa Robót Elektrycznych „Elektromontaż“	1,0	22. Przedsiębiorstwo Instalacyjne Przemysłu Węglowego	1,0
14. Przedsiębiorstwo Zmechanizowanych Robót Ziemi	1,0	<i>IV. Ministerstwo Przemysłu Ciężkiego.</i>	
15. Przedsiębiorstwa robót instalacyjnych (sanitarnych i elektrycznych) podległe zarządom budownictwa ogólnego w Bydgoszczy, Gdańsku,		23. Hutnicze Przedsiębiorstwo Remontowe	0,5
		24. Przedsiębiorstwo Montażowe Urządzeń Spichrzowych	1,0
		25. Przedsiębiorstwa Budowy Gazowni i Urządzeń Gazowniczych	0,5
		26. Zjednoczenie Budowy Kopalni Rud dla przedsiębiorstw:	

	Współ- czynnik korekty		Współ- czynnik korekty
a) Przedsiębiorstwo Budowy Kopalni Rud — Częstochowa	1,1	41. Przedsiębiorstwo Państwowe „Naftobudowa“	0,7
b) Przedsiębiorstwo Budowy Kopalni Rud — Bytom	1,1	42. Państwowe Przedsiębiorstwo Montażowe Zjednoczenia Przemysłu Organicznego „ERG“	1,0
c) Przedsiębiorstwo Budowy Kopalni Rud — Bolesławiec	1,1	X. Ministerstwo Komunikacji.	
d) Przedsiębiorstwo Montażu Urządzeń Kopalni Rud w Częstochowie	1,0	43. Kieleckie i Płockie przedsiębiorstwa robót mostowych oraz oddział robót mostowych Krakowskiego Przedsiębiorstwa Robót Drogowych — wyłącznie w zakresie montażu konstrukcji	1,0
e) Przedsiębiorstwo Budowlano - Remontowe Kopalni Rud Żelaza	0,5	44. Przedsiębiorstwo Robót Kolejowych nr 15 — wyłącznie w zakresie montażu konstrukcji	1,0
f) Przedsiębiorstwo Budowy Kopalni Rud Nieżelaznych — Gliwice	0,7	45. Przedsiębiorstwo Zmechanizowanych Robót Kolejowych	0,9
g) Przedsiębiorstwo Budowlano - Montażowe Kopalni Rud Miedzi — Wrocław — wyłącznie w zakresie robót montażowych	1,0	XI. Ministerstwo Łączności.	
V. Ministerstwo Przemysłu Lekkiego.		46. Przedsiębiorstwa robót telekomunikacyjnych — wyłącznie w zakresie:	
27. Zakłady Remontowo-Montażowe w Bielsku, Gdańsku, Łodzi i Wrocławiu	1,0	a) montażu urządzeń stacyjnych	1,0
28. Łódzkie Zakłady Remontu Maszyn Elektrycznych	1,0	b) związanych z nimi robót instalacyjnych	1,0
VI. Ministerstwo Przemysłu Spożywczego i Skupu.		47. Warszawskie Przedsiębiorstwo Robót Telekomunikacyjnych w zakresie:	
29. Przedsiębiorstwa Remontowo-Montażowe w Łodzi i Chojnicach	1,0	a) montażu urządzeń stacyjnych	1,0
VII. Ministerstwo Rolnictwa.		b) związanych z nimi robót instalacyjnych	1,0
30. Przedsiębiorstwo Hydrogeologiczne Rolnictwa	0,8	c) montażu urządzeń radiowych	1,0
31. Przedsiębiorstwa robót wodno-melioracyjnych	0,8	XII. Społeczne Przedsiębiorstwo Budowlane.	
32. Zakłady instalacyjno-montażowe	1,0	48. Oddział Instalacji Sanitarnych i Elektrycznych	1,0
VIII. Ministerstwo Gospodarki Komunalnej.		49. Oddział Produkcji Materiałów Budowlanych	0,8
33. Przedsiębiorstwa robót rozbiórkowo-porządkowych	0,7	XIII. Inne jednostki przedsiębiorstw budowlano-montażowych różnych resortów.	
34. Przedsiębiorstwa robót instalacyjnych	1,0	50. Przedsiębiorstwa inżynieryjne wszystkich resortów — wyłącznie w zakresie robót ziemnych i minerskich	0,8
35. Miejskie Przedsiębiorstwo Remontu Dźwigów Osobowych w Warszawie	0,5	51. Przedsiębiorstwa ogólnobudowlane — wyłącznie w zakresie robót elewacyjnych	0,9
26. Przedsiębiorstwa transportowe i sprzętowe oraz bazy remontowe taboru komunikacyjnego i sprzętu budowlanego:		52. Wyodrębnione organizacyjnie jednostki usług transportowych:	
a) dla usług transportowych i sprzętowych	0,8	a) dla usług przewozowych	0,8
b) dla usług remontowych	0,5	b) dla usług przeladunkowych	1,0
c) dla usług przeladunkowych	1,0	53. Wyodrębnione zakłady produkcji pomocniczej w zakresie branży mineralnej, produkcji betonów i drzewnej	0,8
IX. Ministerstwo Przemysłu Chemicznego.		XIV. W stosunku do przedsiębiorstw, dla których wprowadza się bankową korektę funduszu plac w ograniczonym zakresie w odniesieniu tylko do niektórych robót i usług, dopuszcza się tę korektę wyłącznie pod warunkiem stwierdzenia przez właściwy oddział banku finansującego, że zasady planowania zadań produkcyjnych i funduszu plac oraz ewidencja ich wykonania pozwalają na odrębne ich skontrolowanie“.	
37. Przedsiębiorstwo Robót Montażowych Przemysłu Chemicznego	1,0	§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1960 r.	
38. Zakłady Remontowo - Montażowe Przemysłu Chemicznego	1,0	Przewodniczący Komisji Planowania przy Radzie Ministrów: w. z. T. Gede	
39. Przedsiębiorstwo Budowy Kopalnictwa Surowców Chemicznych	0,8		
40. Przedsiębiorstwo Budowlano-Montażowe Przemysłu Nieorganicznego — wyłącznie w zakresie robót montażowych	1,0		

108

ZARZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU DROBNEJ WYTWÓRCZOŚCI

z dnia 10 maja 1960 r.

w sprawie ustalenia wzoru umowy o naukę rzemiosła.

(Monitor Polski z dnia 11 czerwca 1960 r. Nr 48, poz. 230)

W związku z § 4 ust. 2 rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu Drobnej Wytwórczości z dnia 1 marca 1960 r. w sprawie nauki zawodu w rzemieślniczych zakładach pracy (Dz. U. Nr 16, poz. 97) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Ustala się wzór umowy o naukę rzemiosła w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszego zarządzenia.

2. Umowy o naukę rzemiosła powinny być zawierane według wzoru, o którym mowa w ust. 1.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Komitetu Drobnej Wytwórczości:

A. Żebrowski

Załącznik do zarządzenia Przewodniczącego Komitetu Drobnej Wytwórczości z dnia 10 maja 1960 r. (poz. 230),

Zarejestrowano w Izbie Rzemieślniczej w .....

dnia ..... 19 ... r. Nr .....

UMOWA O NAUKĘ RZEMIOSŁA

Dnia ..... 19 ... r. w ..... pomiędzy
(miejsowość)

.....
(nazwa i adres rzemieślniczego zakładu pracy)

posiadającym uprawnienia do szkolenia uczniów na podstawie .....

działającym przez .....

imię i nazwisko rzemieślnika indywidualnego, prezesa
(kierownika)

.....
(zakładu doskonalenia rzemiosła, zastępcę ustanowionego do prowadzenia rzemiosła)

zwanym dalej „szkołą”, z jednej strony, a Ob. ....
(imię i nazwisko, data urodzenia)

zamieszkałym w .....
(adres)

zwanym dalej „uczniem”, za zgodą jego przedstawiciela ustawowego .....
(imię, nazwisko i adres zamieszkania)

z drugiej strony, została zawarta umowa o naukę rzemiosła treści następującej:

§ 1. 1. Szkoła przyjmuje ucznia na naukę rzemiosła czynając od dnia ..... 19... r. do dnia ..... 19..... r.

.....
(podać nazwę rzemiosła)

w specjalnościach .....
(podać nazwę specjalności)

i zobowiązuje się do wyuczenia go wykonywania tego rzemiosła oraz do udzielenia mu wiadomości teoretycznych w zakresie przewidzianym w programie nauki rzemiosła,

2. Nauka rzemiosła trwać będzie ..... miesięcy, po-

3. W razie przedłużenia lub skrócenia czasu trwania nauki rzemiosła zgodnie z rozporządzeniem Przewodniczącego Komitetu Drobnej Wytwórczości z dnia 21 stycznia 1959 r. w sprawie czasu trwania nauki zawodu w zakładach rzemieślniczych (Dz. U. Nr 9, poz. 48) czas trwania umowy o naukę rzemiosła ulega odpowiedniemu przedłużeniu lub skróceniu.

§ 2. 1. Umowę o naukę rzemiosła w okresie próbnym, który trwa przez pierwszy miesiąc nauki, może rozwiązać każda ze stron ze skutkiem natychmiastowym,

2. Po upływie okresu próbnego umowa o naukę rzemiosła może być rozwiązana w przypadkach i trybie określonych w art. 9 ust. 2, 3 i 4 ustawy z dnia 2 lipca 1958 r. o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy (Dz. U. Nr 45, poz. 226).

3. Umowa o naukę ulega rozwiązaniu w razie odmowy zarejestrowania jej przez izbę rzemieślniczą oraz w razie pozbawienia rzemieślnika prawa szkolenia uczniów. W tych przypadkach uczniowi przysługuje wynagrodzenie za okres wypowiedzenia, o ile bez własnej winy nie podejmie on niezwłocznie nauki rzemiosła w innym zakładzie.

§ 3. 1. Czas pracy w zakładzie rzemieślniczym wynosi:

- 1) dla ucznia w wieku od 14 do 16 lat — 6 godzin dziennie, a 36 godzin tygodniowo,
- 2) dla ucznia w wieku powyżej 16 lat — 8 godzin dziennie, a w sobotę 6 godzin, czyli 46 godzin tygodniowo.

2. Do czasu nauki rzemiosła w zakładzie rzemieślniczym uczniowi w wieku od 14 do 18 lat wlicza się czas faktycznego dokształcania się w szkole lub na kursach, w wymiarze nie większym niż 18 godzin tygodniowo, niezależnie od tego, czy dokształcanie odbywa się w godzinach pracy w zakładzie rzemieślniczym, czy poza tymi godzinami.

3. Uprawnienia, przewidziane w ust. 2, przysługują również uczniowi, który rozpoczął naukę rzemiosła w danym zakładzie rzemieślniczym jako młodociany i przed ukończeniem nauki osiągnął pełnoletność.

4. Zatrudnienie młodocianego ucznia w porze nocnej w godzinach od 22 do 6 oraz w godzinach nadliczbowych jest zabronione.

5. Przerwa w pracy młodocianego ucznia powinna trwać co najmniej dwanaście kolejno następujących po sobie godzin, obejmując porę nocną.

6. Ucznia młodocianego nie wolno zatrudniać przy pracach nie związanych z nauką rzemiosła.

§ 4. 1. W okresie nauki rzemiosła uczniowi przysługuje wynagrodzenie miesięczne w wysokości:

w I roku nauki	..... zł
w II „ „	..... zł
w III „ „	..... zł
w IV „ „	..... zł

2. Za każdą opuszczoną bez usprawiedliwienia godzinę nauki w zakładzie pracy oraz za każdą opuszczoną bez usprawiedliwienia godzinę dokształcania się, wliczaną do czasu pracy, potrąca się:

- 1) 1/150 część miesięcznego wynagrodzenia — w stosunku do uczniów w wieku od 14 do 16 lat,
- 2) 1/200 część miesięcznego wynagrodzenia — w stosunku do pozostałych uczniów.

O nie usprawiedliwionym opuszczeniu nauki dokształcającej decyduje szkoła lub kurs.

3. Sumy, potrącone z wynagrodzenia uczniów za opuszczone bez usprawiedliwienia godziny dokształcania, rzemieślnik indywidualny obowiązany jest wpłacać co miesiąc do właściwej izby rzemieślniczej na fundusz szkoleniowy rzemiosła.

4. W razie zatrudnienia ucznia pełnoletniego w godzinach nadliczbowych, w nocy lub w niedzielę czy święto, przysługuje mu za tę pracę wynagrodzenie dodatkowe, przewidziane w ustawie z dnia 18 grudnia 1919 r. o czasie pracy w przemyśle i handlu (Dz. U. z 1933 r. Nr 94, poz. 734 z późniejszymi zmianami).

5. Zatrudnianie uczniów młodocianych w akordzie jest zabronione.

§ 5. 1. Uczniowi w wieku od 14 do 16 lat w pierwszym roku nauki rzemiosła po półrocznej nieprzerwanej pracy przysługuje płatny urlop wypoczynkowy w wymiarze 2 tygodni, a po rocznej nieprzerwanej pracy oraz w roku następnym — urlop wypoczynkowy w wymiarze 30 dni kalendarzowych. Urlop wypoczynkowy w wymiarze 30 dni kalendarzowych przysługuje po rocznej nieprzerwanej pracy niezależnie od 2-tygodniowego urlopu przysługującego po półrocznej pracy.

2. Uczniowi w wieku powyżej 16 lat przysługuje w pierwszym roku nauki po półrocznej nieprzerwanej pracy płatny urlop wypoczynkowy w wymiarze 7 dni roboczych, a po rocznej nieprzerwanej pracy urlop wypoczynkowy w wymiarze 14 dni roboczych, niezależnie od 7-dniowego urlopu przysługującego po półrocznej pracy.

3. Uczeń, który przed uzyskaniem uprawnień do urlopu w wymiarze określonym w ust. 1 ukończy 16 lat życia, otrzymuje urlop na zasadach określonych w ust. 2. Jeżeli młodociany uczeń uzyskuje prawo do urlopu przed ukończeniem lat 18, to w razie udzielenia mu urlopu po ukończeniu lat 18 korzysta on z urlopu w takim wymiarze jak młodociani.

4. Na wniosek ucznia, objętego dokształcaniem, zakład pracy powinien udzielić mu urlopu w okresie ferii szkolnych.

§ 6. Szkołą jest obowiązany:

- 1) kierować nauką ucznia,
- 2) zapewnić zgodność przebiegu nauki rzemiosła z ustalonym programem, przydzielić niezbędne do nauki urządzenia, sprzęt, narzędzia, materiały i dokumentację techniczną,
- 3) zapewnić uczniowi bezpieczeństwo i higienę pracy, zaznajomić go z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, a także z przepisami przeciwpożarowymi i innymi przepisami, mającymi na celu ochronę zdrowia pracowników i mienia zakładu pracy, oraz kontrolować, czy uczeń stosuje się do tych przepisów,
- 4) zaopatrzyć ucznia w przewidzianą przy wykonywaniu zleconej mu pracy odzież roboczą i ochronną oraz sprzęt ochrony osobistej,
- 5) umożliwić uczniowi, objętemu obowiązkiem dokształcania się, regularne i punktualne uczęszczanie do szkoły lub na kurs, zwalniać ucznia z pracy w przypadkach, kiedy obowiązkowe zajęcia w zakresie dokształcania odbywają się w godzinach pracy ucznia, i kontrolować, czy uczeń obowiązek ten wypełnia, oraz współpracować ze szkołą w zakresie nauczania i wychowania ucznia,
- 6) zaznajomić ucznia z przepisami określającymi prawa i obowiązki pracownika z uwzględnieniem przepisów dotyczących zatrudniania młodocianych.
- 7) kierować ucznia na okresowe badania lekarskie i ponosić koszty z tym związane, tj. wypłacać uczniowi wynagrodzenie za czas zużyty na badania lekarskie i opłacać przejazdy ucznia w związku w tym badaniem,

8) umożliwić uczniowi przystąpienie do egzaminu czeladniczego w ciągu ostatniego miesiąca obowiązywania umowy.

§ 7. Uczeń jest obowiązany:

- 1) uczyć się pilnie i wykonywać sumiennie zleconą mu pracę oraz stosować się do poleceń i wskazówek przełożonych,
- 2) przestrzegać obowiązujących przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów przeciwpożarowych i innych przepisów, mających na celu ochronę zdrowia pracowników i mienia zakładu pracy,
- 3) wykonywać systematycznie obowiązek dokształcania się,
- 4) odnosić się z szacunkiem do przełożonych i okazywać koleżeński stosunek współtowarzyszom pracy,
- 5) przestrzegać dyscypliny pracy,
- 6) zachowywać się nienagannie zarówno w zakładzie pracy, jak i poza nim,
- 7) poddawać się okresowym badaniom lekarskim, zgodnie z obowiązującymi przepisami,

§ 8. Wszelkie spory mogące wyniknąć z wykonania umowy rozstrzyga właściwy sąd,

§ 9. Umowa niniejsza została sporządzona w 3 jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla szkolącego, ucznia i izby rzemieślniczej. Jeżeli umowa zawierana jest z rzemieślnikiem indywidualnym, sporządza się ją w 4 egzemplarzach; czwarty egzemplarz otrzymuje cech, który obowiązany jest przedstawić umowę w ciągu dwóch tygodni od daty jej zawarcia izbie rzemieślniczej do zarejestrowania.

.....
(podpis szkolącego)

.....
(podpis ucznia)

.....
(podpis pracownika wyznaczonego do szkolenia ucznia)

.....
(podpis przedstawiciela ustawowego ucznia młodocianego)

Załączniki:

1. Świadectwo urodzenia ucznia,
2. Świadectwo szkolne ucznia,
3. Świadectwo lekarskie stwierdzające, że dany rodzaj zatrudnienia nie zagraża zdrowiu ucznia.

109

PISMO OKÓLNE Nr 85 PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia 3 czerwca 1960 r.

w sprawie niewypłacania wynagrodzenia za czas nie usprawiedliwionej nieobecności w pracy.

(Monitor Polski z dnia 11 czerwca 1960 r. Nr 48, poz. 231)

W związku z niejednorodną praktyką w zakresie niewypłacania wynagrodzenia za czas nie usprawiedliwionej nieobecności w pracy, w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych wyjaśnia się, co następuje:

1. Pracownikom płatnym miesięcznie, opuszczającym pracę bez usprawiedliwienia, nie przysługuje — zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa — wynagrodzenie za czas nie usprawiedliwionej nieobecności w pracy.

2. Zasada określona w ust. 1 dotyczy również pracowników zatrudnionych w urzędach, instytucjach i przedsiębiorstwach państwowych, których stosunki służbowe są unormowane szczególnymi przepisami prawnymi (pragmatyką służbową lub innymi przepisami normującymi prawa i obowiązki pracowników), oraz pracowników kontraktowych.

3. Pracownicy płatni miesięcznie z góry obowiązani są do zwrotu takiej części otrzymanego wynagrodzenia miesięcznego, jaka przypada za każdy dzień nie usprawiedliwionej nieobecności w pracy.

4. Wszystkim pracownikom płatnym miesięcznie, opuszczającym pracę bez usprawiedliwienia, należy przy najbliższej wypłacie zmniejszać wynagrodzenie o odpowiednią część miesięcznego wynagrodzenia obejmującą czas nie usprawiedliwionej nieobecności w pracy — bez względu na to, czy wynagrodzenie jest wypłacane z dołu, czy z góry. Wynagrodzenie tych pracowników za jeden dzień wynosi 1/25 ich wynagrodzenia miesięcznego, jeżeli układ zbiorowy lub przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz

Wydawca: Centralna Rada Związków Zawodowych

Zamówienia i przedpłaty na prenumeratę przyjmowane są w terminie do dnia 15 miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty — przez: Urzędy Pocztowe, listonoszy oraz Oddziały i Delegatury „Ruchu”. Można również zamówić prenumeratę dokonując wpłaty na konto PKO Nr 1-6-100020 — Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw „Ruch” — Warszawa, ul. Srebrna 12.
Cena prenumeraty: kwartalnej zł 10.— półrocznej zł 20.— rocznej zł 40.—.
Cena prenumeraty ze granicą jest o 40% wyższa od ceny polanej wyżej. Przedpłaty na tę prenumeratę przyjmuje na okresy kwartalne, półroczne i roczne Przedsiębiorstwo Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch” w Warszawie, Włocza 46 za pośrodstwem PKO Warszawa, konto Nr 1-6-100024.
Egzemplarze deaktualizowane można nabycić w sklepie przy ul. Wileńskiej 14 w Warszawie. Zamówienia spoza Warszawy należy kierować do Centrali Kolportażu Prasy i Wydawnictw „Ruch”, Warszawa, ul. Srebrna 12. Zam. 1009 C-28